

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie**

RWA-61-10/11/MSK

Warszawa, 16 listopada 2011 r.

DECYZJA nr RWA- 19/2011

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do treści art. 33 ust. 6 tej ustawy

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko spółce **GTI Travel Poland Sp. z o.o.** z siedzibą w Warszawie **uznaje się**, że działanie polegające na stosowaniu postanowień zawartych we wzorcach umownych stosowanych w obrocie z konsumentami o treści:

1. *„Zakres świadczeń opłacanych przez Klienta określany jest w oparciu o cennik oraz aktualny katalog wraz ze wszystkimi zawartymi w nich informacjami dodatkowymi z zastrzeżeniem, iż w przypadku ofert specjalnych (np. last minute, no name) możliwe jest zakwaterowanie w hotelu innym niż określony w umowie, w tym w hotelu nie przedstawionym w ofercie katalogowej przy zachowaniu standardu hotelu określonego w umowie”* (pkt 3 ust. 1 Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę *GTI Travel Poland Sp. z o.o.*),
2. *„Niewykorzystanie któregośkolwiek świadczenia z woli Klienta, (np. udział w wycieczce fakultatywnej), nie uprawnia do zwrotu równowartości tego świadczenia”* (pkt 3 ust. 5 Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę *GTI Travel Poland Sp. z o.o.*),
3. *„Klient jest zobowiązany do pokrycia kosztów szkód wyrządzonych przez siebie lub inne osoby niepełnoletnie będące pod jego opieką w czasie trwania imprezy i w miejscu ich powstania”* (pkt 8 ust. 1 Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę *GTI Travel Poland Sp. z o.o.*),
4. *„ (...) Jeżeli winy nie ponosi przewoźnik organizujący przelot, Organizator zastrzega możliwość zmian czasu i rozkładu lotów, jak również zmiany samolotów albo linii lotniczych”* (pkt 11 ust. 2 Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę *GTI Travel Poland Sp. z o.o.*),
5. *„Godziny przelotów mogą ulec zmianie”* (Umowa – Zgłoszenie),

6. „Przy przelotach charterowych możliwe są zmiany lotów na godziny wcześniejsze lub późniejsze nawet w ostatniej chwili, zmianie może ulec czas trwania lotu jak również jego trasa (międzylądowanie lub zmiana lotniska docelowego). W związku z tym radzimy kontaktować się z biurem GTI bądź z biurem Agenta na 2 dni przed wylotem celem potwierdzenia godzin przelotu. Za zmiany z góry przepraszamy” (Katalog GTI Travel Poland Lato 2011 Ważne informacje),

stanowi praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, polegające na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 1 w związku z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **i stwierdza się zaniechanie ich stosowania z dniem 26 lipca 2011 r.**

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do treści art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie karę pieniężną w wysokości:

- 1. 42.902,00 zł** (słownie: czterdzieści dwa tysiące dziewięćset dwa złote), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I.1, I.2 i I.3 sentencji niniejszej decyzji.
- 2. 75.476,00 zł** (słownie: siedemdziesiąt pięć tysięcy czterysta siedemdziesiąt sześć złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I.4, I.5 i I.6 sentencji niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatura UOKiK w Warszawie przeprowadził postępowanie wyjaśniające (sygn. RWA-403-9/11/MSK) mające na celu kontrolę wzorców umów stosowanych przez organizatorów turystyki w rozumieniu art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 ze zm.), mających siedzibę na terenie objętym właściwością miejscową Delegatury.

W toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu wystąpił m.in. do GTI Travel Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej także: GTI Travel Poland lub Spółka) o przesłanie wszelkich przedstawianych konsumentom wzorców umów, regulaminów, ogólnych warunków i innych wzorców umownych. W odpowiedzi na wezwanie Prezesa UOKiK Spółka przedstawiła m.in. wzór *Ogólnych warunków uczestnictwa*

w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o., wzór Umowy - Zgłoszenia, Katalog GTI Travel Poland Lato 2011.

Analiza przedmiotowych dokumentów wykazała, iż Spółka w stosunkach z konsumentami posługuje się wzorcami umownymi zawierającymi w swojej treści niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego, uznane prawomocnymi wyrokami Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: także SOKiK) za niedozwolone i wpisane do prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego (dalej również: rejestr niedozwolonych klauzul umownych lub rejestr).

Z uwagi na powyższe, Prezes UOKiK postanowieniem z dnia 7 lipca 2011 r., wszczął postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez GTI Travel Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego poprzez zawarcie we wzorcach umownych stosowanych w obrocie z konsumentami postanowień o treści:

1. „Zakres świadczeń opłacanych przez Klienta określany jest w oparciu o cennik oraz aktualny katalog wraz ze wszystkimi zawartymi w nich informacjami dodatkowymi z zastrzeżeniem, iż w przypadku ofert specjalnych (np. last minute, no name) możliwe jest zakwaterowanie w hotelu innym niż określony w umowie, w tym w hotelu nie przedstawionym w ofercie katalogowej przy zachowaniu standardu hotelu określonego w umowie” (pkt 3 ust. 1 Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.),
2. „Niewykorzystanie któregośkolwiek świadczenia z woli Klienta, (np. udział w wycieczce fakultatywnej), nie uprawnia do zwrotu równowartości tego świadczenia” (pkt 3 ust. 5 Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.),
3. „Klient jest zobowiązany do pokrycia kosztów szkód wyrządzonych przez siebie lub inne osoby niepełnoletnie będące pod jego opieką w czasie trwania imprezy i w miejscu ich powstania” (pkt 8 ust. 1 Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.),
4. „ (...) Jeżeli winy nie ponosi przewoźnik organizujący przelot, Organizator zastrzega możliwość zmian czasu i rozkładu lotów, jak również zmiany samolotów albo linii lotniczych” (pkt 11 ust. 2 Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.),
5. „Godziny przelotów mogą ulec zmianie” (Umowa – Zgłoszenie),
6. „Przy przelotach charterowych możliwe są zmiany lotów na godziny wcześniejsze lub późniejsze nawet w ostatniej chwili, zmianie może ulec czas trwania lotu jak również jego trasa (międzylądowanie lub zmiana lotniska docelowego). W związku z tym radzimy kontaktować się z biurem GTI bądź z biurem Agenta na 2 dni przed wylotem celem potwierdzenia godzin przelotu. Za zmiany z góry przepraszamy” (Katalog GTI Travel Poland Lato 2011 Ważne informacje),

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zawiadamiając Spółkę o wszczęciu przedmiotowego postępowania, Prezes UOKiK wezwał ją do przekazania wskazanych w piśmie dokumentów i informacji jak również do ustosunkowania się do zarzutów zawartych w postanowieniu o wszczęciu tego postępowania.

W odpowiedzi na wezwanie Prezesa UOKiK, pismem z dnia 27 lipca 2011 r. GTI Travel Poland ustosunkowała się do postawionych jej zarzutów przekazując żądane informacje i dokumenty oraz poinformowała, że niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu niniejszego postępowania zaprzestała stosowania kwestionowanych klauzul. Na dowód powyższego Spółka przekazała treść nowo opracowanych *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.*, które zostały wprowadzone do obrotu konsumenckiego w dniu 26 lipca 2011 r.

Spółka podniosła także, iż w dniu 26 lipca 2011 r. rozesłała w wersji elektronicznej do wszystkich agentów, z którymi współpracuje komunikat zatytułowany „*Zmiana w OWU GTI Travel Poland*”, w którym umieściła nowo opracowane postanowienia. W przedmiotowym komunikacie wskazała, że wprowadzone zmiany dotyczą wszystkich rezerwacji dokonanych na sezon 2011 r. i zobligowała agentów do poinformowania o nich swoich klientów. Na dowód powyższego Spółka przekazała treść przedmiotowego komunikatu. Spółka wskazała, iż zmienione postanowienia zostały również umieszczone w systemach rezerwacyjnych jak i na stronie internetowej spółki www.gti-travel.pl.

Wobec tak sformułowanej odpowiedzi Spółki na przedstawione zarzuty Prezes UOKiK w piśmie z dnia 3 sierpnia 2011 r., poinformował, że uzyskanie rozstrzygnięcia zgodnego z art. 27 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wymaga zaprzestania stosowania przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów poprzez doprowadzenie do stanu zgodnego z prawem wszystkich wzorców umowy, w których znajdują się postanowienia zakwestionowane przez Prezesa UOKiK bądź przez dokonanie zmian w treści wzorców, bądź też poprzez ich całkowite wyeliminowanie.

W odpowiedzi GTI Travel Poland pismem dnia 11 sierpnia 2011 r. przekazała nowo opracowany wzór *Umowy – Zgłoszenia*. Spółka wyjaśniała także, iż nie ma fizycznej możliwości wycofania z obrotu wzorca umowy o nazwie *Katalog GTI Travel Poland Lato 2011*, ponieważ wzorzec ten został już rozdysponowany nieodpłatnie na terenie całego kraju pomiędzy agentów i klientów Spółki a Spółka nie posiada informacji do kogo konkretnie trafił. Spółka wskazała, iż od dnia 26 lipca 2011 r. tj. od dnia w którym rozesłała w wersji elektronicznej do wszystkich agentów, z którymi współpracuje pismo zatytułowane „*Zmiana w OWU GTI Travel Poland*”, Spółka nie stosuje zakwestionowanych przez Prezesa UOKiK postanowień a współpracujący z nią agenci zostali zobligowani do informowania klientów o zmianach.

Pismem z dnia 12 października 2011 r. Prezes Urzędu zawiadomił Spółkę o zakończeniu postępowania dowodowego w przedmiotowej sprawie. Jednocześnie stronie został wyznaczony termin na zapoznanie się z aktami sprawy. Spółka skorzystała z przysługującego jej uprawnienia do zapoznania się z aktami sprawy.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił, co następuje

Spółka GTI Travel Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie wpisana jest do rejestru przedsiębiorców KRS pod numerem 0000215164. Przedmiotem działalności Spółki jest m.in. działalność biur podróży i agencji podróży.

Od dnia 6 października 2010 r. Spółka posługiwała się w obrocie konsumenckim wzorcami umów pt.: *Ogólne warunki uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.*, wzór *Umowy - Zgłoszenia*, *Katalog GTI Travel Poland Lato 2011*, których treść została poddana analizie w niniejszym postępowaniu. W oparciu o zakwestionowane wzorce Spółka wskazała, iż zawarła [...] umowy z konsumentami.

Po przeprowadzeniu analizy tych wzorców Prezes Urzędu ustalił, iż w ich treści znajdują się postanowienia:

1. *„Zakres świadczeń opłacanych przez Klienta określany jest w oparciu o cennik oraz aktualny katalog wraz ze wszystkimi zawartymi w nich informacjami dodatkowymi z zastrzeżeniem, iż w przypadku ofert specjalnych (np. last minute, no name) możliwe jest zakwaterowanie w hotelu innym niż określony w umowie, w tym w hotelu nie przedstawionym w ofercie katalogowej przy zachowaniu standardu hotelu określonego w umowie”* (pkt 3 ust. 1 *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.*),
2. *„Niewykorzystanie któregośkolwiek świadczenia z woli Klienta, (np. udział w wycieczce fakultatywnej), nie uprawnia do zwrotu równowartości tego świadczenia”* (pkt 3 ust. 5 *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.*),
3. *„Klient jest zobowiązany do pokrycia kosztów szkód wyrządzonych przez siebie lub inne osoby niepełnoletnie będące pod jego opieką w czasie trwania imprezy i w miejscu ich powstania”* (pkt 8 ust. 1 *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.*),
4. *„(...) Jeżeli winy nie ponosi przewoźnik organizujący przelot, Organizator zastrzega możliwość zmian czasu i rozkładu lotów, jak również zmiany samolotów albo linii lotniczych”* (pkt 11 ust. 2 *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.*),
5. *„Godziny przelotów mogą ulec zmianie”* (*Umowa – Zgłoszenie*),
6. *„Przy przelotach charterowych możliwe są zmiany lotów na godziny wcześniejsze lub późniejsze nawet w ostatniej chwili, zmianie może ulec czas trwania lotu jak również jego trasa (międzylądowanie lub zmiana lotniska docelowego). W związku z tym radzimy kontaktować się z biurem GTI bądź z biurem Agenta na 2 dni przed wylotem celem potwierdzenia godzin przelotu. Za zmiany z góry przepraszamy”* (*Katalog GTI Travel Poland Lato 2011 Ważne informacje*).

Prezes Urzędu ustalił również, że w rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. zamieszczone zostały postanowienia o treści:

1. *„W przypadku ofert typu „Joker”, „last minute” (nie posiadających dokładnie określonego miejsca zakwaterowania) organizator gwarantuje jedynie określoną kategorię zakwaterowania i niekoniecznie będzie to obiekt przedstawiony w katalogu lub ofercie sprzedaży”* - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 19 października 2004 r. (Sygn. akt XVII AmC 95/03) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod nr. 260.
2. *„W przypadku ofert typu „Last Minute”, o ile oferta nie precyzuje inaczej „OASIS TOURS” gwarantuje określoną kategorię zakwaterowania, niekoniecznie w obiekcie opisanym w katalogu. Nazwa obiektu będzie podana przez „OASIS TOURS” najpóźniej w dniu rozpoczęcia imprezy”* - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 7 lutego 2005 r. (Sygn. akt XVII AmC 108/03) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod nr. 780.
3. *„Postanowienia pkt 1.2 nie mają zastosowania w przypadkach zakupu imprezy z oferty specjalnej lub „Last Minute” oferowanej po cenach niższych niż katalogowe. Zakres możliwych odstępstw od informacji pisemnych zawartych w broszurach, folderach i katalogach, szczegółowo określa umowa z klientem, nie wyklucza to jednak zmian hotelu, jeśli jest on o tym samym standardzie”* postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 8 stycznia 2007 r. (Sygn. akt XVII AmC 22/06) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu pod nr. 1047.
4. *„W przypadku przerwania podróży lub pobytu z przyczyn leżących po stronie klienta lub osoby mu towarzyszącej równowartość niewykorzystanych świadczeń nie będzie refundowana”* - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 11 maja 2007 r. (Sygn. akt XVII AmC 28/06) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu pod numerem 1458.
5. *„Organizator nie dokonuje zwrotu świadczeń, które nie zostały wykorzystane w pełni z przyczyn leżących po stronie uczestnika np. skrócenie pobytu, rezygnacja z części lub całości programu, spóźnienie na miejsce zbiórki itp.”* uznanego za niedozwolone wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 28 grudnia 2006 r. (Sygn. akt XVII AmC 161/05) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod numerem 1042.
6. *„Uczestnik jest zobowiązany do pokrycia kosztów szkód wyrządzonych przez siebie bądź przez osoby niepełnoletnie będące pod jego opieką, w czasie trwania imprezy i w miejscu jej powstania.”* - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 7 lipca 2009 (Sygn. akt XVII AmC 263/08) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod nr. 1693.
7. *„Uczestnicy odpowiadają za wyrządzone szkody z własnej winy, za które mają obowiązek zapłacić niezwłocznie z własnych środków w miejscu ich powstania”* -

postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 23 lutego 2006 (Sygn. akt XVII AmC 6/05) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod nr. 768.

8. „*Sun & Fun zastrzega sobie możliwość zmiany: miejsca odlotu i przylotu, trasy lotu (międzylądowania), rodzaju samolotu, przewoźnika i czasów lotów, na krótko przed odlotem*” - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 17 stycznia 2007 r. (Sygn. akt XVII AmC 31/06) i wpisane do rejestru pod numerem 1328.
9. „*B.P. Exim Tours Sp. z o.o. zastrzega sobie w nieuniknionych przypadkach prawo do dokonania zmian w wykonaniu poszczególnych postanowień zawartej umowy, o ile nie zmieniają one charakteru imprezy. Przez „nieuniknione przypadki” należy rozumieć np. siłę wyższą, awarię środka transportu (np. samolotu, autokaru), nadrezerwację miejsc hotelowych, zmianę ze względów logistycznych, ekonomicznych lub ze względów bezpieczeństwa. Dopuszczalne są zmiany np. rodzaju transportu, towarzystwa lotniczego, typu samolotu, trasy przelotu, zmiany lotniska na wylot i powrót z kraju, zmiany docelowego lotniska za granicą, godziny odlotów, zmiany rodzaju transferu z lotniska do hotelu oraz miejsca i miejscowości zakwaterowania pod warunkiem, że hotel jest tej samej lub wyższej kategorii. Jeżeli Organizator zmieni uczestnikom lotnisko wylotowe i powrotne w kraju po dokonaniu rezerwacji przez uczestnika i potwierdzeniu jej przez Exim Tours a transfer z/do miejsca przewidzianego umową nie zostanie zorganizowany, Organizator pokryje koszt transportu uczestników*” – postanowienie uznawane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 11 maja 2007 r. (sygn. akt XVII AmC 28/06) i wpisane do rejestru pod numerem 1456.

Odpowiadając na zarzuty Prezesa UOKiK, GTI Travel Poland pismem z dnia 27 lipca 2011 r. przekazała wzór nowo opracowanych *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.*, który został wprowadzony do obrotu konsumenckiego w dniu 26 lipca 2011 r. oraz treść komunikatu zatytułowanego „*Zmiana w OWU GTI Travel Poland*”, w którym Spółka umieściła nowo opracowane postanowienia.

Analiza przekazanych przez Spółkę dokumentów pozwoliła na następujące ustalenia:

- treść pkt 3 ust. 1 *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.* „*Zakres świadczeń opłacanych przez Klienta określany jest w oparciu o cennik oraz aktualny Katalog wraz ze wszystkimi zawartymi w nich informacjami dodatkowymi z zastrzeżeniem, iż w przypadku ofert specjalnych (np. last minute, no name) możliwe jest zakwaterowanie w hotelu innym niż określony w umowie, w tym w hotelu nie przedstawionym w ofercie katalogowej przy zachowaniu standardu hotelu określonego w umowie*” została zmieniona w następujący sposób: „*Zakres świadczeń opłacanych przez Klienta określony jest w oparciu o cennik oraz aktualny katalog wraz ze wszystkimi zawartymi w nich informacjami dodatkowymi*”;
- treść pkt 3 ust. 5 *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.* „*Niewykorzystanie któregośkolwiek świadczenia*

z woli Klienta, (np. udział w wycieczce fakultatywnej), nie uprawnia do zwrotu równowartości tego świadczenia” została zmieniona na postanowienie w brzmieniu: „Niewykorzystanie któregośkolwiek świadczenia z woli Klienta, (np. udział w wycieczce fakultatywnej), nie uprawnia do zwrotu równowartości tego świadczenia, chyba że Organizator nie realizując tego świadczenia na rzecz Klienta oszczędził z powodu niewykonania tego świadczenia albo odzyskał część kosztów, jakie planował ponieść na realizację tego świadczenia”;

- postanowienie pkt 8 ust. 1 *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.* o treści: *„Klient jest zobowiązany do pokrycia kosztów szkód wyrządzonych przez siebie lub inne osoby niepełnoletnie będące pod jego opieką w czasie trwania imprezy i w miejscu ich powstania”* zostało usunięte z wzorca umowy;
- treść pkt 11 ust. 2 *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.* o treści *„(...) Jeżeli winy nie ponosi przewoźnik organizujący przelot, Organizator zastrzega możliwość zmian czasu i rozkładu lotów, jak również zmiany samolotów albo linii lotniczych”* została zmieniona w następujący sposób: *„Mając na uwadze specyfikę lotów charterowych, Organizator informuje Uczestników, że mogą nastąpić zmiany godzin rozpoczęcia lub zakończenia imprezy. Organizator dopuszcza możliwość zmiany godzin przelotów na wcześniejszą lub późniejszą. Możliwość ta dotyczy wyłącznie okoliczności, za które Organizator nie ponosi odpowiedzialności, np. wskutek działania siły wyższej lub innych okoliczności, których nie można było przewidzieć lub uniknąć. Jeżeli nastąpi zmiana godziny wylotu z kraju, Organizator poinformuje Klienta o powyższym najpóźniej 1 dzień przed wylotem, kontaktując się z nim na wskazany w Umowie numer telefonu bezpośrednio lub za pośrednictwem Agenta. Jeżeli nastąpi zmiana godziny wylotu do kraju, informacja w tym zakresie zostanie przekazana Klientowi najpóźniej 1 dzień przed wylotem przez Organizatora”;*
- postanowienie *„Godziny przelotów mogą ulec zmianie”* zawarte we wzorcu umowy o nazwie *Umowa – Zgłoszenie* zostało usunięte z wzorca umowy;
- postanowienie zawarte w *ważnych informacjach w Katalogu GTI Travel Poland Lato 2011* o treści: *„Przy przelotach charterowych możliwe są zmiany lotów na godziny wcześniejsze lub późniejsze nawet w ostatniej chwili, zmianie może ulec czas trwania lotu jak również jego trasa (międzylądowanie lub zmiana lotniska docelowego). W związku z tym radzimy kontaktować się z biurem GTI bądź z biurem Agenta na 2 dni przed wylotem celem potwierdzenia godzin przelotu. Za zmiany z góry przepraszamy”* zostało wykreślone ze wzorca.

Odnosząc się natomiast do poszczególnych zarzutów Spółka podniosła, iż:

1. Odnosząc się do treści zarzutu sformułowanego w pkt. 1 sentencji decyzji Spółka podniosła, iż w zakresie prowadzonej przez nią działalności gospodarczej oferowane są imprezy z oferty tzw. *last minute, no name*. Spółka wskazała, iż „oferty te charakteryzują się zagwarantowaniem Klientowi spełnienia przez Organizatora wszelkich obowiązków wynikających z umowy, przy założeniu, iż możliwe jest zakwaterowanie w innym hotelu niż określony w umowie, w tym w hotelu nie przedstawionym w ofercie katalogowej przy zachowaniu standardu hotelu określonego w umowie. Dotyczy to sytuacji, w której zostały wyprzedane miejsca w hotelach z oferty katalogowej i zostały wprowadzone do

sprzedaży nowe hotele, które pojawiły się na stronie internetowej Spółki oraz w komunikatach do agentów.” Spółka podniosła, iż w sytuacji wprowadzenia nowej oferty nie ma możliwości dodania erraty lub uzupełniania już wydanego katalogu. Spółka wyjaśniła, iż katalog jest rozprowadzany nieodpłatnie na terenie całego kraju, w związku czym Spółka nie posiada informacji, kto wszedł w posiadanie katalogu. Ponadto Spółka podniosła, iż oferta „no name” zawiera informacje wyłącznie na temat standardu hotelu i miejscowości, gdzie jest położony, bez wskazania konkretnej nazwy, o czym klient jest informowany przed wykupieniem oferty. Dodatkowo Spółka wskazała, iż przy ewentualnej zmianie hotelu wynikającej z winy Organizatora wszelkie reklamacje z tego tytułu zgłaszane przez klienta są uznawane na jego korzyść. Klient informowany przed wylotem o zmianie, może przyjąć proponowaną przez Spółkę zmianę bądź odstąpić od umowy za całkowitym zwrotem wszelkich kosztów.

Mając jednakże na uwadze treść wyroków Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz stanowisko Prezesa UOKiK w przedmiotowym zakresie Spółka zmieniła treść postanowienia pkt 3 ust. 1 *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.* na postanowienie w brzmieniu: „*Zakres świadczeń opłacanych przez Klienta określony jest w oparciu o cennik oraz aktualny katalog wraz ze wszystkimi zawartymi w nich informacjami dodatkowymi*”.

2. Odnosząc się do treści zarzutu sformułowanego w pkt 2 sentencji decyzji Spółka wskazała, iż zapis ten ma na celu zabezpieczenie interesów Organizatora na wypadek gdyby klient dobrowolnie zrezygnował z fakultatywnych świadczeń, a wykonawca (organizator lub lokalne biuro podróży) poniósłby już koszt takiego świadczenia. W ocenie Spółki, nie można oczekiwać bowiem od Organizatora by w takiej sytuacji poniósł koszt świadczenia zamówionego, a nie wykorzystanego przez klienta. Niemniej jednak, Spółka dokonała zmiany treści pkt 3 ust. 5 *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.* na postanowienie w brzmieniu: „*Niewykorzystanie któregośkolwiek świadczenia z woli Klienta, (np. udział w wycieczce fakultatywnej), nie uprawnia do zwrotu równowartości tego świadczenia, chyba że Organizator nie realizując tego świadczenia na rzecz Klienta oszczędził z powodu niewykonania tego świadczenia albo odzyskał część kosztów, jakie planował ponieść na realizację tego świadczenia*”.
3. Odnosząc się do treści zarzutu sformułowanego w pkt. 3 sentencji decyzji Spółka podniosła, iż stosowane przez nią postanowienie oznacza jedynie, że to konsument jest zobowiązany do naprawienia szkody, którą wyrządził podczas pobytu na urlopie. Zdaniem Spółki, nie można oczekiwać, aby Organizator ponosił koszty szkód wyrządzonych przez klienta, a następnie dochodził zwrotu tych kosztów roszczeniem regresowym.

Mając jednakże na uwadze treść wyroków Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz stanowisko Prezesa UOKiK w przedmiotowym zakresie Spółka usunęła kwestionowaną treść postanowienia ze wzorca.

4. Odnosząc się do treści zarzutów sformułowanych w pkt. 4, 5 i 6 sentencji decyzji Spółka wskazała, że postanowienie, które – SOKiK wyrokiem z dnia 26 listopada 2007 r. (Sygn. akt XVII AmC 101/07) uznał za niedozwolone i zakazał stosowania go przez GTI Travel Poland - o treści: „*Zastrzega się możliwość zmian czasu przelotów, przebiegu tras, linii*

lotniczych, jak również międzylądowań oraz lotnisk docelowych. Loty mogą być zamienione z ważnych przyczyn w loty z przesiadką bez wcześniejszej zapowiedzi” różni się konsekwencjami jakie wywołuje. Spółka wskazała, iż postanowienie objęte treścią przywołanego wyroku oznaczało dowolność zmian np. godzin odlotów, w tym z przesiadką, bez konieczności informowania klientów. Tymczasem, zdaniem Spółki, zakwestionowane w niniejszym postępowaniu klauzule dotyczą jedynie sytuacji niezależnych od Organizatora, który ma obowiązek poinformowania klientów. Spółka wskazała, że zdarzają się sytuacje, w których klient nie podaje numeru telefonu, stąd pojawiła się w katalogu sugestia, aby klient potwierdzał godziny wylotu. Spółka podniosła także, iż z praktyki wynika, że w sytuacjach zmian godzin klienci, którzy spóźniają się na odprawę są monitowani telefonicznie, aby niezwłocznie stawili się na miejsce zbiórki. Spółka podniosła przy tym, iż wszelkie reklamacje dotyczące zmian godzin wylotu Spółka rozpatruje na korzyść klienta tj. poprzez wypłatę zaakceptowanej przez klienta rekompensaty.

Jednocześnie GTI Travel Poland – mając na uwadze argumentację przedstawioną przez Prezesa UOKiK w przedmiotowym zakresie – dokonała następujących zmian: treść pkt 11 ust. 2 *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.* otrzymała brzmienie: *„Mając na uwadze specyfikę lotów charterowych, Organizator informuje Uczestników, że mogą nastąpić zmiany godzin rozpoczęcia lub zakończenia imprezy. Organizator dopuszcza możliwość zmiany godzin przelotów na wcześniejszą lub późniejszą. Możliwość ta dotyczy wyłącznie okoliczności, za które Organizator nie ponosi odpowiedzialności, np. wskutek działania siły wyższej lub innych okoliczności, których nie można było przewidzieć lub uniknąć. Jeżeli nastąpi zmiana godziny wylotu z kraju, Organizator poinformuje Klienta o powyższym najpóźniej 1 dzień przed wylotem, kontaktując się z nim na wskazany w Umowie numer telefonu bezpośrednio lub za pośrednictwem Agenta. Jeżeli nastąpi zmiana godziny wylotu do kraju, informacja w tym zakresie zostanie przekazana Klientowi najpóźniej 1 dzień przed wylotem przez Organizatora”*; postanowienie *„Godziny przelotów mogą ulec zmianie”* zawarte we wzorcu umowy o nazwie *Umowa – Zgłoszenie* zostało usunięte z wzorca umowy; postanowienie umieszczone w *ważnych informacjach w Katalogu GTI Travel Poland Lato 2011* o treści: *„Przy przelotach charterowych możliwe są zmiany lotów na godziny wcześniejsze lub późniejsze nawet w ostatniej chwili, zmianie może ulec czas trwania lotu jak również jego trasa (międzylądowanie lub zmiana lotniska docelowego). W związku z tym radzimy kontaktować się z biurem GTI bądź z biurem Agenta na 2 dni przed wylotem celem potwierdzenia godzin przelotu. Za zmiany z góry przepraszamy”* zostało wykreślone ze wzorca.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, *zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przez które stosownie do definicji zawartej w art. 24 ust. 2 rozumie się godzące w zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działania przedsiębiorcy.*

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami, polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców. Same przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji

bezprawności działań przedsiębiorcy. Działania te mogą okazać się bezprawne w razie ustalenia, że doszło do naruszenia przepisów innych ustaw, ale także zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów. Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa (por. Janusz Szwaja [red.] Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Komentarz, Warszawa 2000, s. 117-118).

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że powyższe miało miejsce, pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.

Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy – naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego.

Zdaniem Prezesa Urzędu, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub mogli być klientami GTI Travel Poland. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ma możliwość oceny działań przedsiębiorców w trybie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wprowadzających mechanizmy ochrony zbiorowych interesów konsumentów. Materialnoprawną podstawę do analizy działań przedsiębiorcy z punktu widzenia stosowania zakazanych praktyk stanowi art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Za praktykę tego rodzaju uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych (art. 24 ust. 2 pkt 1).

Mając powyższe na względzie, należy stwierdzić, iż przesłankami zastosowania normy wyinterpretowanej z artykułu 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest stwierdzenie, że kwestionowana praktyka jest stosowana przez przedsiębiorcę oraz wykazanie (a) bezprawności działań przedsiębiorcy, (b) godzenia tych działań w interes konsumenta, (c) naruszania zbiorowego interesu konsumentów.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera legalną definicję przedsiębiorcy. Przez przedsiębiorcę rozumie się (1) przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, a także (2) osobę fizyczną, osobę prawną a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jak również (3) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, (4) osobę fizyczną, która posiada kontrolę nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej,

jeżeli podejmie dalsze działania podlegające kontroli koncentracji (5) związek przedsiębiorców (art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).

GTI Travel Poland jest spółką kapitałową prawa handlowego, zarejestrowaną na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Posiada osobowość prawną i prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców. W związku z tym niewątpliwie jest przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Same przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co do zasady nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Przepisy regulujące postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w większości mają charakter procesowy. Materialnoprawne przesłanki, istotne z punktu widzenia wydania decyzji, znajdują się w innych niż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów aktach prawa powszechnie obowiązującego. Prezes Urzędu oceniając zachowanie przedsiębiorcy pod kątem ewentualnego naruszenia przepisów zakazujących stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, co do zasady musi zatem stosować inne akty prawa powszechnie obowiązującego i na ich podstawie stwierdzić, czy działanie przedsiębiorcy jest bezprawne.

Zgodnie z art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483) źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego. Podnieść przy tym należy, że bezprawność w rozumieniu przepisów z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów jest taką cechą działania, która polega nie tylko na jego sprzeczności z normami prawa, ale także z zasadami współżycia społecznego bądź dobrych obyczajów bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy zatem ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa, zasadami współżycia społecznego czy dobrymi obyczajami.

Jak już wspomniano bezprawność działań przedsiębiorcy co do zasady wynika z naruszenia innych niż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów przepisów powszechnie obowiązujących, niemniej należy wskazać, iż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w jednym przypadku identyfikuje wprost jako bezprawne działanie przedsiębiorcy, a mianowicie działanie polegające na stosowaniu postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone i wpisanych do rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Jak wynika z wyroku SOKiK z dnia 25 marca 2004 r. (Sygn. akt XVII Ama 51/03), w oparciu o art. 24 ust. 2 można sformułować samoistną przesłankę bezprawności, jeżeli ustalą się, że przedsiębiorca stosował postanowienia wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. A zatem wykazanie, że przedsiębiorca wprowadził do obrotu wzorzec umowy zawierający postanowienia o treści już wpisanej do rejestru klauzul abuzywnych stanowi wystarczającą przesłankę do uznania bezprawności działania tego przedsiębiorcy.

Należy bowiem podnieść, że stosowanie postanowienia, które po uznaniu go przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone zostało wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych, jest prawnie zakazane. Prawomocny wyrok SOKiK, wydany po przeprowadzeniu kontroli abstrakcyjnej wzorca umowy, wskazujący treść postanowień wzorca umowy uznanych za niedozwolone i zakazujący ich wykorzystywania, ma, od chwili wpisania uznanego za niedozwolone

postanowienia wzorca umowy do rejestru, skutek wobec osób trzecich (art. 479⁴³ k.p.c.). Przepis tego artykułu rozszerza zatem prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Przepis art. 479⁴³ k.p.c. stanowiąc, iż wyrok ma skutek wobec osób trzecich, nie ogranicza w żaden sposób kategorii tych podmiotów. *Lege non distinguente*, wyrok ma skutek wobec wszystkich, tzn. zarówno wobec przedsiębiorcy, który klauzulę wprowadził do swoich wzorców umów, jak i do każdego innego przedsiębiorcy, stosującego własne warunki umów. Należy zatem przyjąć, że wyrok SOKiK od chwili wpisania klauzuli do rejestru niedozwolonych klauzul umownych wywiera skutek względem wszystkich uczestników obrotu, co oznacza, że żaden z podmiotów uczestniczących w obrocie prawnym nie może posługiwać się przedmiotowym postanowieniem.

Należy przy tym podkreślić, że dla uznania, iż klauzula wpisana do rejestru i klauzula z nią porównywana są tożsame nie jest konieczna dokładna literalna identyczność tych postanowień.

Rozbieżność użytych wyrażań, zmiana szyku zdania czy zastosowanie synonimów nie eliminuje abuzywnego charakteru ocenianego postanowienia. By zaistniała możliwość uznania dwóch postanowień za tożsame wystarczy, by hipoteza postanowienia kwestionowanego w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów mieściła się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru. *Nie jest konieczna literalna zgodność porównywalnych klauzul. Głównym czynnikiem przesądzającym powinien być, zdaniem Sądu, zamiar, cel jakiemu ma służyć kwestionowana klauzula. Jeśli jest on zgodny z celem utworzenia klauzuli uznanej za niedozwoloną, można uznać, iż obie są tożsame* (wyrok SOKiK z dnia 25 maja 2005 r. Sygn. akt XVII Ama 46/04). Stanowisko to znalazło również potwierdzenie w uchwale SN z dnia 13 lipca 2006 r., Sygn. akt III SZP 3/06, w której Sąd ten argumentował, iż *stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru, która wywołuje takie same skutki, godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru*.

Odnosząc powyższe uwagi do zarzutów postawionych Spółce należy zauważyć, co następuje:

Ad I.1

W pkt. 3 ust. 1 *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o* znajduje się postanowienie o treści: *„Zakres świadczeń opłacanych przez Klienta określany jest w oparciu o cennik oraz aktualny katalog wraz ze wszystkimi zawartymi w nich informacjami dodatkowymi z zastrzeżeniem, iż w przypadku ofert specjalnych (np. last minute, no name) możliwe jest zakwaterowanie w hotelu innym niż określony w umowie, w tym w hotelu nie przedstawionym w ofercie katalogowej przy zachowaniu standardu hotelu określonego w umowie”*.

Zdaniem Prezesa Urzędu, treść ww. postanowienia jest zbieżna z treścią następujących postanowień, uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu i wpisanych do rejestru niedozwolonych klauzul umownych:

1. *„W przypadku ofert typu „Joker”, „last minute” (nie posiadających dokładnie określonego miejsc zakwaterowania) organizator gwarantuje jedynie określoną kategorię zakwaterowania i niekoniecznie będzie to obiekt przedstawiony w katalogu lub ofercie sprzedaży”* - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 19 października 2004 r. (Sygn. akt XVII AmC 95/03)

i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod nr. 260.

2. „*W przypadku ofert typu „Last Minute”, o ile oferta nie precyzuje inaczej „OASIS TOURS” gwarantuje określoną kategorię zakwaterowania, niekoniecznie w obiekcie opisanym w katalogu. Nazwa obiektu będzie podana przez „OASIS TOURS” najpóźniej w dniu rozpoczęcia imprezy*” - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 7 lutego 2005 r. (Sygn. akt XVII AmC 108/03) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod nr. 780.
3. „*Postanowienia pkt 1.2 nie mają zastosowania w przypadkach zakupu imprezy z oferty specjalnej lub „Last Minute” oferowanej po cenach niższych niż katalogowe. Zakres możliwych odstępstw od informacji pisemnych zawartych w broszurach, folderach i katalogach, szczegółowo określa umowa z klientem, nie wyklucza to jednak zmian hotelu, jeśli jest on o tym samym standardzie*” postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 8 stycznia 2007r. (Sygn. akt XVII Amc 22/06) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu pod nr. 1047.

Jak stwierdził Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w uzasadnieniu do wyroku z dnia z dnia 8 stycznia 2007 r. (Sygn. akt XVII Amc 22/06) umowa dotycząca imprezy z oferty specjalnej lub typu *last minute* jest umową o świadczenie usług turystycznych w rozumieniu przepisów ustawy o usługach turystycznych. Oznacza to, że w stosunku do tej umowy znajduje zastosowanie przepis art. 14 ust. 2 pkt 4b tej ustawy. Wskazany przepis wymaga, by zawierana z klientem umowa o świadczenie usług turystycznych polegających na organizowaniu imprez turystycznych określała położenie, rodzaj i kategorię obiektu hotelarskiego zgodnie z przepisami kraju pobytu lub opis wyposażenia obiektów niezaliczanych do rodzajów i kategorii. Ustawa nie czyni żadnych wyjątków w tym zakresie, w tym również odnoszących się do tzw. ofert *last minute*. Stąd uznać należy, że także umowy tego typu podlegają ogólnemu reżimowi przewidzianemu w ww. ustawie. Jak słusznie zauważył Sąd, niezależnie od faktu czy impreza turystyczna pochodzi z oferty standardowej, specjalnej czy też *last minute*, organizator zobowiązany jest poinformować klienta o rodzaju, kategorii i miejscu położenia obiektu hotelarskiego.

W wyniku stosowania zakwestionowanego postanowienia we wzorcu umownym stosowanym przez Spółkę, konsument korzystający z oferty specjalnej lub typu *last minute* mógł także zostać pozbawiony przysługujących mu informacji w tym informacji o miejscu położenia obiektu hotelarskiego. Zastosowanie przedmiotowego postanowienia świadczy o dążeniu Spółki do wprowadzenia konsumentów w błąd przez wyrobienie u nich mylnego przekonania, iż w przypadku skorzystania z oferty specjalnej lub *last minute* mogą zostać pozbawieni informacji obejmującej położenie, rodzaj i kategorię obiektu hotelarskiego zgodnie z przepisami kraju pobytu. Zakwestionowane postanowienie niewątpliwie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy – stanowi zatem niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Analiza postanowienia stosowanego przez Spółkę i postanowień zamieszczonych w rejestrze prowadzi do wniosku, iż mają one tożsamą treść. Porównanie postanowienia

kwestionowanego przez Prezesa UOKiK i tych, które zostały wpisane do rejestru pod numerami 260, 780 i 1047 pozwala na stwierdzenie, iż niezależnie od różnic w zakresie użytych wyrazów i sformułowań, ma ono dla konsumenta konsekwencje analogiczne, skutkuje bowiem pozbawieniem konsumenta korzystającego z oferty specjalnych lub typu *last minute*, przysługującej mu z mocy ustawy informacji o rodzaju, kategorii i miejscu położenia obiektu hotelarskiego.

Ad I.2

W pkt. 3 ust. 5 *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.* Spółka stosuje postanowienie o treści „*Niewykorzystanie któregokolwiek świadczenia z woli Klienta, (np. udział w wycieczce fakultatywnej), nie uprawnia do zwrotu równowartości tego świadczenia.*”

Zdaniem Prezesa Urzędu, treść ww. postanowienia jest tożsama z treścią następujących postanowień, uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu i wpisanych do rejestru niedozwolonych klauzul umownych:

1. „*W przypadku przerwania podróży lub pobytu z przyczyn leżących po stronie klienta lub osoby mu towarzyszącej równowartość niewykorzystanych świadczeń nie będzie refundowana*” - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 11 maja 2007 r. (Sygn. akt XVII AmC 28/06) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu pod numerem 1458.
2. „*Organizator nie dokonuje zwrotu świadczeń, które nie zostały wykorzystane w pełni z przyczyn leżących po stronie uczestnika np. skrócenie pobytu, rezygnacja z części lub całości programu, spóźnienie na miejsce zbiórki itp.*” uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 28 grudnia 2006 r. (Sygn. akt XVII AmC 161/05) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod numerem 1042.

Jak wskazał SOKiK w pierwszym z przywołanych wyroków, postanowienie o treści „*W przypadku przerwania podróży lub pobytu z przyczyn leżących po stronie klienta lub osoby mu towarzyszącej równowartość niewykorzystanych świadczeń nie będzie refundowana*” rażąco narusza interes konsumenta, gdyż prowadzi do obciążenia konsumenta całością umówionego świadczenia w sytuacji, gdy organizator nie realizując na jego rzecz świadczenia albo oszczędził z powodu nie wykonywania świadczenia wpłaconą przez klienta kwotę, albo odzyskał jakąś część z kosztów, jakie planował ponieść na realizację tego świadczenia. Sąd uznał, iż postanowienie to spełnia przesłanki niedozwolonego postanowienia umownego, o którym mowa w art. 385³ pkt 12 k.c., gdyż zmierza do wyłączenia obowiązku zwrotu konsumentowi uiszczonej zapłaty za świadczenie nie spełnione w całości lub części w przypadku rezygnacji konsumenta z zawarcia umowy lub jej wykonania.

Mając na uwadze treść zakwestionowanej przez Prezesa UOKiK klauzuli oraz klauzul przywołanych powyżej, a wpisanych do rejestru niedozwolonych klauzul umownych należy wskazać, że przedmiotowa klauzula jest tożsama co do skutku i celu z klauzulami wpisanymi do niniejszego rejestru. Pomimo pewnych różnic semantycznych i syntaktycznych taki sam bezprawny cel w postaci wyłączenia obowiązku zwrotu uiszczonej zapłaty za świadczenie nie

spełnione w całości lub części w przypadku rezygnacji konsumenta z zawarcia umowy lub jej wykonania występuje zarówno w postanowieniu stosowanym przez GTI Travel Poland jak i ww. klauzulach wpisanych do rejestru. Porównując kwestionowane postanowienia ww. wzorców z treścią postanowień wpisanych do rejestru pod numerami 1042 i 1458, należy uznać, że kwestionowana klauzula jest tożsama z klauzulami wpisanymi do rejestru klauzul niedozwolonych a działanie Spółki nosi znamiona bezprawności.

Ad I.3

W pkt 8 ust. 1 *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.* znajduje się postanowienie o treści „*Klient jest zobowiązany do pokrycia kosztów szkód wyrządzonych przez siebie lub inne osoby niepełnoletnie będące pod jego opieką w czasie trwania imprezy i w miejscu ich powstania.*”

W opinii Prezesa Urzędu, postanowienie to jest zbieżne z treścią następujących postanowień, uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu i wpisanych do rejestru niedozwolonych klauzul umownych:

1. „*Uczestnik jest zobowiązany do pokrycia kosztów szkód wyrządzonych przez siebie bądź przez osoby niepełnoletnie będące pod jego opieką, w czasie trwania imprezy i w miejscu jej powstania.*” - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 7 lipca 2009 (Sygn. akt XVII AmC 263/08) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod nr. 1693.
2. „*Uczestnicy odpowiadają za wyrządzone szkody z własnej winy, za które mają obowiązek zapłacić niezwłocznie z własnych środków w miejscu ich powstania*” - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 23 lutego 2006 (Sygn. akt XVII AmC 6/05) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod nr. 768.

W przywołanych wyrokach SOKiK uznał za niedozwolone nałożenie na konsumentów obowiązku natychmiastowego naprawienia wyrządzonej przez nich szkody. W ocenie Sądu, takie ukształtowanie zakresu spoczywających na konsumentach obowiązków powoduje ich nadmierne i nieuzasadnione obciążenie i z tego powodu klauzule o wskazanej treści są uznawane za niezgodne z art. 385¹ § 1 k.c. Obowiązek zapłaty za wyrządzoną szkodę w miejscu jej powstania, a więc praktycznie w czasie trwania imprezy turystycznej, naraża konsumenta na konieczność ponoszenia nieprzewidzianych wydatków, których poniesienia może nie mieć możliwości i których natychmiastowe pokrycie może utrudnić, a wręcz uniemożliwić dalsze korzystanie z imprezy turystycznej. Nie można przy tym wykluczyć, że konsument na podstawie przedmiotowego postanowienia zostanie zobowiązany do naprawienia szkody, której nie miał obowiązku ponieść, np. z powodu braku związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zdarzeniem, które spowodował, czy też braku jego winy. Wobec tego, żądanie zapłaty odszkodowania przez konsumenta przed ustaleniem, czy był do jego zapłaty zobowiązany jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta w rozumieniu art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego.

Odnosząc się do argumentacji przedstawionej przez Spółkę w niniejszym zakresie należy wyjaśnić, iż Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał, iż uciążliwość

postanowień tego typu nie polega na tym, że konsument jest zobowiązany do naprawienia wyrządzonej przez niego szkody, jednakże na tym, że do pokrycia zaistniałych strat ma dojść natychmiast, co może nie dawać czasu na właściwe rozeznanie sprawy, ustalenie, czy i w jakiej wysokości szkodę dana osoba wyrządziła. Uciążliwość tego typu regulacji wynika również z faktu, że zwłaszcza przy szkodach o większym wymiarze, obowiązek naprawienia szkody w miejscu jej wyrządzenia może być niemożliwy do wykonania, a przynajmniej znacznie utrudniony z uwagi na ograniczony dostęp uczestnika imprezy do środków materialnych, w porównaniu z dostępem jaki się do nich ma w miejscu zamieszkania. Należy przy tym wskazać, iż konsument nie może oczekiwać podobnego unormowania zasad naprawiania szkody powstałej w jego mieniu. Przedsiębiorcy działają bowiem zgodnie z zasadami właściwymi dla trybu reklamacyjnego i co do zasady nie są zobligowani do naprawiania szkody już w czasie trwania imprezy. Należy także zwrócić uwagę, że postanowienia wzorca nie przewidują obowiązku Przedsiębiorcy natychmiastowego naprawienia szkody wyrządzonej przez niego konsumentowi¹.

Zarówno porównywane klauzule wpisane do rejestru jak i postanowienie stosowane przez GTI Travel Poland, nakładają na konsumentów te same obowiązki niezwłocznego naprawienia szkód wyrządzonych przez nich podczas trwania imprezy, jednocześnie nie przewidując takiego zobowiązania po stronie Przedsiębiorcy. Z tego względu, w ocenie Prezesa Urzędu, należy uznać je za tożsame, pomimo istniejących drobnych różnic w sformułowaniu postanowień. Różnice te nie mają znaczenia dla treści przedmiotowych klauzul, nie wpływają bowiem na cel, jakiemu ma służyć przedmiotowa klauzula, ani na skutek jej zastosowania.

Ad I.4, 5,6

W pkt 11 ust. 2 *Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez spółkę GTI Travel Poland Sp. z o.o.* Spółka posługuje się postanowieniem o treści „(...) Jeżeli winy nie ponosi przewoźnik organizujący przelot, Organizator zastrzega możliwość zmian czasu i rozkładu lotów, jak również zmiany samolotów albo linii lotniczych.” We wzorcu umowy o nazwie Umowa – Zgłoszenie Spółka posługuje się postanowieniem o treści „Godziny przelotów mogą ulec zmianie”. W *Katalogu GTI Travel Poland Lato 2011* w ważnych informacjach znajduje się natomiast postanowienie „Przy przelotach charterowych możliwe są zmiany lotów na godziny wcześniejsze lub późniejsze nawet w ostatniej chwili, zmianie może ulec czas trwania lotu jak również jego trasa (międzylądowanie lub zmiana lotniska docelowego). W związku z tym radzimy kontaktować się z biurem GTI bądź z biurem Agenta na 2 dni przed wylotem celem potwierdzenia godzin przelotu. Za zmiany z góry przepraszamy (...)”.

W opinii Prezesa Urzędu, przedmiotowe postanowienia są zbieżne z treścią następujących postanowień, uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu i wpisanych do rejestru niedozwolonych klauzul umownych:

1. „Sun & Fun zastrzega sobie możliwość zmiany: miejsca odlotu i przylotu, trasy lotu (międzylądowania), rodzaju samolotu, przewoźnika i czasów lotów, na krótko przed odlotem” - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 17

---

¹ Por. uzasadnieniu wyroku SOKiK z dn. 23 lutego 2006 r., sygn. akt XVII Amc 6/05.

stycznia 2007 r. (sygn. akt XVII AmC 31/06) i wpisane do rejestru pod numerem 1328.

2. *„B.P. Exim Tours Sp. z o.o. zastrzega sobie w nieuniknionych przypadkach prawo do dokonania zmian w wykonaniu poszczególnych postanowień zawartej umowy, o ile nie zmieniają one charakteru imprezy. Przez „nieuniknione przypadki” należy rozumieć np. siłę wyższą, awarię środka transportu (np. samolotu, autokaru), nadrezerwację miejsc hotelowych, zmianę ze względów logistycznych, ekonomicznych lub ze względów bezpieczeństwa. Dopuszczalne są zmiany np. rodzaju transportu, towarzystwa lotniczego, typu samolotu, trasy przelotu, zmiany lotniska na wylot i powrót z kraju, zmiany docelowego lotniska za granicą, godziny odlotów, zmiany rodzaju transferu z lotniska do hotelu oraz miejsca i miejscowości zakwaterowania pod warunkiem, że hotel jest tej samej lub wyższej kategorii. Jeżeli Organizator zmienia uczestnikom lotnisko wylotowe i powrotne w kraju po dokonaniu rezerwacji przez uczestnika i potwierdzeniu jej przez Exim Tours a transfer z/do miejsca przewidzianego umową nie zostanie zorganizowany, Organizator pokryje koszt transportu uczestników”* - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 11 maja 2007 r. (Sygn. akt XVII AmC 28/06) i wpisane do rejestru po numerem 1456.
3. *„Zastrzega się możliwość zmian czasu przelotów, przebiegu tras, linii lotniczych, jak również międzylądowań oraz lotnisk docelowych. Loty mogą być zamienione z ważnych przyczyn w loty z przesiadką bez wcześniejszej zapowiedzi”* - wyrokiem z dnia 26 listopada 2007 r. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów [(Sygn. akt XVII AmC 101/07, utrzymany w mocy odnośnie do treści poniżej przytoczonej klauzuli przez wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 lipca 2008 r. (Sygn. akt VI ACa 318/08) i wpisane do rejestru pod numerem 1527.

W pierwszym z przywołanych wyroków SOKiK orzekł m.in., że oceniana przez niego klauzula jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interes konsumenta, albowiem nie określa przyczyn modyfikacji okoliczności dotyczących czasu i okoliczności lotu oraz nie wymaga dostarczenia dowodu, że przy tych zmianach (modyfikacjach w zakresie lotu samolotem) będzie brany pod uwagę ustalony rozkład czasu podróży. Sąd jednoznacznie wskazał przy tym, że zmiany dotyczące miejsca odlotu i przylotu, trasy (międzylądowania), rodzaju samolotu, przewoźnika i czasu lotów stanowią istotne postanowienia umowy, a zatem zgodnie z art. 14 ust. 5 ustawy o usługach turystycznych konsument powinien mieć zapewnione prawo do odstąpienia od umowy.

W drugim z przywołanych wyroków tj. w wyroku dnia 11 maja 2007 r. (Sygn. akt XVII AmC 28/06), SOKiK wskazał m.in., że postanowienie takie wypełnia znamiona niedozwolonej klauzuli, o której mowa w art. 385³ pkt 19. Sąd uznał, iż postanowienie to przewiduje wyłącznie dla kontrahenta konsumenta jednostronne uprawnienie do zmiany, bez ważnych przyczyn, istotnych cech świadczenia. Sąd wskazał, iż „(...) użyte przez pozwaną sformułowanie w „nieuniknionych przypadkach” jest sformulowaniem niejasnym, nie precyzującym ważnych powodów uzasadniających zmianę umowy. Przykładowy katalog „nieuniknionych przypadków” jest katalogiem otwartym, uwzględniającym takie niejasne i niedookreślone przyczyny jak: zmiany ze względów logistycznych, ekonomicznych czy bezpieczeństwa. Umożliwia pozwanej dokonywanie wiążącej interpretacji co do tego, że zaistniały warunki uzasadniające zmianę umowy, a tym samym upoważnia do podjęcia

jednostronnej decyzji o zmianie warunków umowy.” Uzasadniając przedmiotowy wyrok Sąd wskazał także, iż potrzeba zmiany istotnych warunków umowy (a taką jest zmiana godziny, czasu trwania lotu, jak również zmiana lotniska docelowego), których przedmiotowy zapis może dotyczyć, jest „*przypadkiem niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, dlatego nie może być wykonywana jednostronnie bez akceptacji drugiej strony umowy i przyznania jej możliwości skorzystania z przysługujących jej uprawnień.*”

W tym miejscu należy wskazać, iż wyrokiem z dnia 26 listopada 2007 r. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów [(Sygn. akt XVII AmC 101/07, utrzymany w mocy odnośnie do treści poniżej przytoczonej klauzuli przez wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 lipca 2008 r. (Sygn. akt VI ACa 318/08)] uznał za niedozwolone stosowanie przez GTI Travel Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie postanowienia o treści: „*Zastrzega się możliwość zmian czasu przelotów, przebiegu tras, linii lotniczych, jak również międzylądowań oraz lotnisk docelowych. Loty mogą być zamienione z ważnych przyczyn w loty z przesiadką bez wcześniejszej zapowiedzi*” i wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznawanych za niedozwolone pod numerem 1527. W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, iż klauzula ta spełnia przesłanki zawartej w art. 385³ pkt 10 k.c. jak również pkt 19 k.c.

W ocenie Prezesa Urzędu, Spółka pomimo zakazu wykorzystywania w stosowanych przez siebie wzorcach umów ww. postanowienia nadal je stosowała. Zdaniem Prezesa UOKiK, analiza porównawcza kwestionowanych zapisów umownych z klauzulą wpisaną do rejestru pod numerem 1527 wskazuje na tożsamość treści porównywanych klauzul, której nie naruszają odmienności w zakresie użytych sformułowań i wyrazów.

W opinii Prezesa Urzędu, postanowienia stosowane przez Spółkę, pomimo różnic w treści, są tożsame w skutkach ze wskazanym wyżej postanowieniem wpisanym do rejestru niedozwolonych postanowień umownych. Wbrew twierdzeniom Spółki, postanowienia te przyznają Spółce, tak jak analizowane klauzule abuzywne (wpisane do rejestru pod nr 1328, 1456 i 1527) prawo do jednostronnej zmiany istotnych cech świadczenia, bez ważnych przyczyn wskazanych w umowie, jak również dokonania wiążącej interpretacji umowy w zakresie uznania, czy zaistniały okoliczności uzasadniające te zmiany. Po drugie zastrzegając możliwość zmiany wyłącznie na rzecz Spółki, postanowienia stosowane przez Spółkę nie przewidują konieczności zaangażowania konsumentów w procedurę zmiany umowy, a nawet informowania ich o dokonaniu zmian, obligując tym samym konsumentów do zasięgnięcia informacji o ewentualnych zmianach we własnym zakresie.

Klauzule wskazane w sentencji niniejszej Decyzji – w ocenie Prezesa Urzędu – są tożsame z niedozwolonymi klauzulami umownymi wpisanymi do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego. Sam fakt stosowania takiego postanowienia we wzorcach umownych w obrocie z udziałem konsumentów nosi znamiona bezprawności, ponieważ narusza zakaz wyrażony w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w ww. rejestrze jest bowiem to, że posłużenie się nim ma skutek wprowadzenia do umowy elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych.

Ze względu na rozszerzoną skuteczność klauzul (art. 479⁴³ K.p.c.), spełniają one funkcję podobną do przepisów prawa. Tak więc, dokonując oceny treści postanowień umownych wykorzystywanych przez przedsiębiorców we wzorcach umownych należy wykorzystywać

reguły interpretacji wykształcone w nauce prawa i praktyce orzeczniczej (wykładnia językowa, systemowa, funkcjonalna i inna). Stąd też, niedozwolone będą takie postanowienia umów, które mieszczą się w „hipotezie” klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię. Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej.

Analiza wzorców umowy stosowanych przez GTI Travel Poland wykazuje, iż treść klauzul wymienionych w sentencji przedmiotowej Decyzji zawiera się w hipotezie postanowień wpisanych do rejestru niedozwolonych klauzul umownych, co wskazuje na możliwość stosowania przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 w związku z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W świetle utrwalonego orzecznictwa sądowego, Prezes Urzędu może stwierdzić stosowanie praktyki określonej w ww. przepisie w odniesieniu do przedsiębiorcy, który nie był stroną postępowania sądowego zakończonego wpisaniem danej klauzuli do rejestru niedozwolonych postanowień umownych. Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 2 grudnia 2005 r. (Sygn. akt VI ACa 760/05) podkreślił, że praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest posługiwanie się postanowieniem wpisanym do rejestru w oderwaniu od zagadnienia, czy wpis do rejestru powstał w związku ze stosowaniem wzorca umowy przez podmiot, co do którego bada się stosowanie praktyki. Naruszenie interesów konsumentów może nastąpić, jak wskazał Sąd, w wyniku działań podmiotów, które stosują klauzule abuzywne już wpisane do rejestru, przy czym wpis taki związany był z działaniami innych przedsiębiorców.

Z kolei w wyroku z dnia 25 maja 2005 r. (Sygn. akt XVII AmA 46/04), SOKiK wyraził pogląd, że dla uznania określonej klauzuli za niedozwolone postanowienie umowne wystarczy stwierdzenie, że mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru i nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych klauzul. Czynnikiem przesądzającym o podobieństwie klauzul powinien być bowiem zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli więc cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame.

W kontekście powyższych rozstrzygnięć sądowych rozbieżność użytych wyrażeń, zmiana szyku zdania czy zastosowanie synonimów nie eliminuje abuzywnego charakteru ocenianego postanowienia. By zaistniała możliwość uznania dwóch postanowień za tożsame wystarczy, by hipoteza postanowienia kwestionowanego w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów mieściła się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru.

Przedstawione powyżej orzecznictwo potwierdza uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2006 r. (Sygn. akt III SZP 3/2006), w której uznano, że *stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a².*

---

² W obowiązującej obecnie ustawie z dnia 16.02.2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów, praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów uregulowana została w art. 24.

Jak już wcześniej wspomniano w myśl art. 24 ust 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stosowanie postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone jest praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Zbiorowe interesy konsumentów to prawa nieograniczonej liczby konsumentów. Nie stanowią one przy tym sumy indywidualnych interesów konsumentów.

Zbiorowy interes konsumentów oznacza interes dotyczący ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku – konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. Praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów – wszystkich konsumentów będących klientami Spółki w związku z prowadzoną przez przedsiębiorcę działalnością, jak i potencjalnych zainteresowanych, którzy mogą zawrzeć z nim umowę o uczestnictwo w imprezie turystycznej. Do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów konieczne jest, by działanie przedsiębiorcy zostało skierowane nie do konkretnego adresata, lecz do adresata, którego nie da się z góry oznaczyć indywidualnie. Wobec tego działanie to jest w stanie wywołać niekorzystne następstwa w odniesieniu do każdego z konsumentów (a nie jedynie wobec określonego konsumenta) i zagraża ono, przynajmniej potencjalnie, interesom każdego z członków zbiorowości konsumentów.

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem interesów nieograniczonej liczby konsumentów, których nie sposób zindywidualizować. Oczywistym jest bowiem, iż działanie przedsiębiorcy jest skierowane do nieoznaczonego kręgu odbiorców – dotyczy wszystkich potencjalnych konsumentów zawierających z GTI Travel Poland umowę na terenie całego kraju. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż kwestionowane przez Prezesa Urzędu działanie Spółki narusza zbiorowy interes konsumentów.

W toku prowadzonego postępowania administracyjnego Spółka niezwłocznie podjęła działania zapobiegające stwierdzonym naruszeniom poprzez zmianę lub usunięcie kwestionowanych przez Prezesa UOKiK postanowień wzorców umowy. Oceniając przedstawioną przez Spółkę treść nowo opracowanych postanowień wzorców umowy, Prezes Urzędu uznał, iż zmiana treści wzorców nastąpiła w ten sposób, że postanowienia wzorca nie naruszają już zbiorowego interesu konsumentów. Nowo opracowane wzorce umowne niezawierające postanowień wskazanych w sentencji niniejszej decyzji, zostały wprowadzone do obrotu konsumenckiego w dniu 26 lipca 2011 r. Jednocześnie w dniu 26 lipca 2011 r. Spółka rozesłała w wersji elektronicznej do wszystkich agentów, z którymi współpracuje komunikat zatytułowany „*Zmiana w OWU GTI Travel Poland*”, w którym umieściła nowo opracowane postanowienia. W przedmiotowym komunikacie wskazała, że wprowadzone zmiany dotyczą wszystkich rezerwacji dokonanych na sezon 2011 r. i zobligowała agentów do poinformowania o nich swoich klientów.

Przepis art. 27 ust. 2 ww. ustawy stanowi, iż w przypadku, gdy przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdza zaniechanie jej stosowania.

Zgromadzony materiał dowodowy w niniejszej sprawie daje podstawy do takiego stwierdzenia. Spółka od dnia 26 lipca 2011 r. zaczęła wykorzystywać nowo opracowane wzory umowy przy zawieraniu umów z konsumentami. Równocześnie GTI Travel Poland

zobowiązała współpracujących z nią agentów do informowania klientów o zmianach. Zatem wobec faktu zaprzestania stosowania niedozwolonych postanowień umownych za uzasadnione stało się uznanie na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzenie zaniechania jej stosowania z dniem 26 lipca 2011 r.

Mając na względzie wszystkie powyższe okoliczności, w niniejszej sprawie należało wydać decyzję na podstawie art. 27 ww. ustawy uznającą, że GTI Travel Poland Sp. z o.o. siedzibą w Warszawie stosowała praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów i zaniechała ich stosowania z dniem 26 lipca 2011 r.

Ad II. sentencji decyzji

Stosownie do art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu, osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów wprowadziła zasadę fakultatywności kar nakładanych przez Prezesa UOKiK na przedsiębiorców, którzy dopuścili się naruszenia tego zakazu. W przypadku stwierdzenia jego naruszenia przez przedsiębiorcę Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę karę pieniężną. Zatem o tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje Prezes UOKiK, w ramach uznania administracyjnego. Zwrócić należy uwagę, iż przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie określają jakichkolwiek przesłanek, od których uzależnione byłoby podjęcie decyzji o nałożeniu kary. Ustawodawca wskazał jedynie w art. 111 cyt. ustawy te okoliczności, które Prezes Urzędu winien uwzględnić decydując o wymiarze kary pieniężnej, wymieniając w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

W niniejszej sprawie zostało udowodnione, iż doszło do naruszenia przez GTI Travel Poland Sp. z o.o. określonego w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w sposób określony w pkt. I. 1-6 sentencji decyzji. W powyższym kontekście wzięto pod uwagę, iż praktyki, których stosowanie Prezes Urzędu stwierdził w sentencji niniejszej decyzji polegały na stosowaniu niedozwolonych postanowień umownych tożsamych w swoim celu i skutku z postanowieniami wpisanymi do powszechnie dostępnego rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu. Przedmiotowe praktyki były przez Spółkę stosowane od dnia 6 października 2010 r. do dnia ich zaniechania, tj. do dnia 26 lipca 2011 r.

W prowadzonym postępowaniu przypisano Spółce stosowanie sześciu postanowień niedozwolonych. Każde z nich negatywnie wpływa na sytuację konsumentów, w ocenie Prezesa Urzędu, postanowienia te są przejawem nierzetelnego traktowania konsumentów i bezpośrednio naruszają ich interesy.

Dopuszczenie się naruszenia przepisów ustawy może nastąpić zarówno umyślnie, jak też i nieumyślnie. Kara pieniężna może zostać nałożona także w przypadku, gdy przedsiębiorca „choćby nieumyślnie” dopuścił się określonego czynu (art. 106 ust. 1 ustawy

o ochronie konkurencji i konsumentów). Oznacza to, że kara może być nałożona, także w przypadku, gdy po stronie przedsiębiorcy nie będzie występować wina, rozumiana jako świadomość bezprawności zachowania.

Art. 106 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy przewiduje możliwość nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10% przychodu, osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenie kary. Ustawa nie przesądza bezwzględnie wysokości kary nakładanej przez Prezesa UOKiK, który decyduje o tym w każdym konkretnym przypadku, kierując się założeniem, że sankcja musi spełniać zarówno funkcję represyjną, jak i prewencyjną (dyscyplinującą). Przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 106-108, Prezes UOKiK powinien wziąć pod uwagę w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy (art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).

Przy ustalaniu wysokości kary Prezes Urzędu przyjął za podstawę obliczeń kwotę odpowiadającą wysokości przychodu osiągniętego przez Spółkę z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w 2010 r. wynoszącego – jak wynika z zeznania o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych CIT-8 – [...] zł. Maksymalna wysokość kary mogła zatem wynieść [...] zł.

Ustalenie kary miało charakter dwuetapowy. W pierwszej kolejności Prezes Urzędu dokonał oceny wagi stwierdzonych w pkt I niniejszej decyzji praktyk i na tej podstawie ustalił kwotę bazową, stanowiącą podstawę do ustalenia wysokości kary, a następnie zważył, czy w sprawie zaistniały okoliczności mogące mieć wpływ na wysokość kary – ustalonej kwoty bazowej.

Ad II.1

W pkt. I.1, I.2 i I.3 sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, co uzasadnia nałożenie na Spółkę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zdaniem Prezesa Urzędu, opisane w pkt I.1, I.2 i I.3 niniejszej decyzji działania podejmowane przez GTI Travel Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej powinny były uwzględniać możliwość naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Zebrane w postępowaniu wyjaśnienia i informacje mogą zatem wskazywać na co najmniej nieumyślne działanie Spółki.

Pamiętać jednak należy, że na profesjonalnych uczestnikach obrotu rynkowego spoczywa obowiązek dochowania należytej staranności przy ocenie zgodności ich działań z obowiązującymi przepisami prawa. Okolicznością przemawiającą za zastosowaniem wobec Spółki kary pieniężnej jest fakt, iż jako organizator turystyki z dużym doświadczeniem na rynku usług turystycznych powinien mieć świadomość, że stosowanie klauzul uznanych za niedozwolone i wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych jest bezprawne. Spółka winna zatem zdawać sobie sprawę z konieczności konstruowania wzorców umownych z uwzględnieniem przepisów art. 385¹ i nast. k.c., jak również

z potrzeby dostosowywania wykorzystywanych przez siebie wzorców umownych do treści wpisów zamieszczanych w rejestrze.

Zauważyć dodatkowo należy, że rejestr postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone jest jawny, powszechnie dostępny, publikowany na stronie www.uokik.gov.pl. Abuzywność postanowień wpisanych do tego rejestru jest jednoznaczna, a zakaz stosowania w obrocie postanowień w nim zamieszczonych nie powinien budzić jakichkolwiek wątpliwości.

Dokonując oceny wagi stwierdzonych naruszeń, wzięto pod uwagę, iż praktyki, których stosowanie Prezes Urzędu stwierdził w pkt I.1., I.2 i I.3 sentencji niniejszej decyzji polegają na stosowaniu niedozwolonych postanowień umownych tożsamyh w swoim celu i skutku z postanowieniami wpisanymi do powszechnie dostępnego rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu. Postanowienia stosowane przez Spółkę naruszały interesy ekonomiczne i prawne konsumentów. Postanowienia te naruszały prawa konsumenta do przysługujących mu informacji w tym informacji o miejscu położenia obiektu hotelarskiego (pkt I.1 sentencji decyzji), nakładały na konsumenta obowiązek zapłaty za wyrządzoną szkodę w miejscu jej powstania, podczas gdy nie przewidywały takiego zobowiązania dla Spółki (pkt I.2 sentencji decyzji). Kwestionowane postanowienia – niezależnie od tego, czy Spółka poniosła już jakiegokolwiek koszty z tytułu organizacji świadczeń fakultatywnych – wyłączały również wobec konsumentów obowiązek zwrotu uiszczonej zapłaty za świadczenie nie spełnione w całości lub części w przypadku niewykorzystania przez konsumentów przedmiotowych świadczeń (pkt I.3 sentencji decyzji).

Podsumowanie wagi stwierdzonych w pkt I.1, I.2 i I.3 niniejszej decyzji naruszeń pozwoliło Prezesowi Urzędu na stwierdzenie, iż łącznie waga naruszeń wynikających ze stosowania trzech postanowień niedozwolonych kształtuje się na poziomie [...] przychodu osiągniętego przez Spółkę w 2010 r., co stanowi kwotę [...] zł.

Dokonując ustalenia ostatecznego wymiaru kary pieniężnej nałożonej na Spółkę za stwierdzone w pkt I.1, I.2 i I.3 sentencji niniejszej decyzji stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, dokonano również oceny zaistniałych w postępowaniu okoliczności obciążających i łagodzących.

W przedmiotowej sprawie Prezes UOKiK stwierdził występowanie zarówno okoliczności obciążających jak i łagodzących.

Za okoliczność łagodzącą Prezes Urzędu uznał fakt, iż Spółka niezwłocznie po wszczęciu postępowania zaniechała stosowania zarzucanych jej praktyk. Uwzględnienie tej okoliczności pozwala na **obniżenie wyjściowego poziomu kwoty bazowej będącej podstawą wymierzenia kary o [...]**.

Przy kalkulowaniu kary wzięto także pod uwagę, jako okoliczność obciążającą, fakt iż naruszenie, którego dopuściła się Spółka objęło swym zasięgiem obszar całego kraju (okolicznością obciążającą jest ogólnopolski zasięg naruszenia wynikający ze specyfiki działalności wykonywanej przez przedsiębiorcę). Powyższa okoliczność uzasadnia **zwiększenie wysokości kary o [...]**.

Uwzględnienie obu ww. okoliczności wpłynęło na obniżenie uprzednio ustalonej kary o [...]. Z powyższych względów w niniejszej sprawie za naruszenie stwierdzone w pkt I.1, I.2 i I.3 sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu nałożył na przedsiębiorcę karę pieniężną

w wysokości [...] zł co stanowi [...] przychodu osiągniętego w 2010 r. i [...] kary maksymalnej.

Ad II.2

W pkt. I.4, I.5 i I.6 sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co daje podstawę do nałożenia na Spółkę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W powyższym kontekście wzięto pod uwagę, iż praktyki, których stosowanie Prezes Urzędu stwierdził w pkt. I.4, I.5 i I.6 sentencji niniejszej decyzji polegały na stosowaniu niedozwolonych postanowień umownych tożsamyh w swoim celu i skutku z postanowieniami wpisanymi do powszechnie dostępnego rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu.

Dokonując szczegółowej oceny praktyk Prezes Urzędu uznał za zasadne nałożenie na Spółkę jednej kary pieniężnej za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów opisane w punkcie I.4, I.5 i I.6 sentencji decyzji. Odstępując od wymierzenia kary za poszczególne praktyki Prezes Urzędu wziął pod uwagę, iż zarzuty postawione Spółce w punkcie I.4, I.5 i I.6 sentencji decyzji w istocie sprowadzają się do oceny tego samego zachowania przedsiębiorcy. Naganne działanie Spółki polegało bowiem na stosowaniu postanowień przyznających wyłącznie Spółce uprawnienie do zmiany, bez ważnych przyczyn, istotnych cech świadczenia, jak również dokonania wiążącej interpretacji umowy w zakresie uznania, czy zaistniały okoliczności uzasadniające te zmiany. Po drugie zastrzegając możliwość zmiany wyłącznie na rzecz Spółki, postanowienia stosowane przez GTI Travel Poland Sp. z o.o. w punkcie I.4, I.5 i I.6 sentencji decyzji nie przewidywały konieczności zaangażowania konsumentów w procedurę zmiany umowy, a nawet informowania ich o dokonaniu zmian, obligując tym samym konsumentów do zasięgnięcia informacji o ewentualnych zmianach we własnym zakresie. Tym samym, trzy stwierdzone naruszenia godziły w ten sam sposób w interes konsumenta – w prawo do otrzymania pełnej, wyczerpującej i prawdziwej informacji na temat wszystkich warunków umowy tak, aby konsumenci mogli w pełni korzystać ze swoich praw, wykonywać obowiązki bez narażania się na sankcje. Wobec powyższego, zdaniem Prezesa UOKiK, uzasadnione jest dokonanie łącznej oceny praktyk opisanych w punkcie I.4, I.5 i I.6 sentencji decyzji na potrzeby rozstrzygnięcia o karze.

Podsumowanie wagi stwierdzonych w pkt. I.4, I.5 i I.6 sentencji niniejszej decyzji naruszeń pozwoliło Prezesowi Urzędu na stwierdzenie, iż łącznie waga naruszeń wynikających ze stosowania postanowień niedozwolonych kształtuje się na poziomie [...] przychodu osiągniętego przez Spółkę w 2010 r. Tym samym ustalona przez Prezesa Urzędu kwota bazowa stanowiąca równowartość [...] przychodu osiągniętego przez Spółkę wynosi [...].

Dokonując ustalenia ostatecznego wymiaru kary pieniężnej nałożonej na Spółkę za stwierdzone w pkt. I.4, I.5 i I.6 sentencji niniejszej decyzji stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, dokonano również oceny zaistniałych w postępowaniu okoliczności mogących mieć wpływ na wymiar kary.

Za okoliczność łagodzącą Prezes Urzędu - tak jak w odniesieniu do praktyk opisanych w punkcie I.1, I.2 i I.3 sentencji decyzji - uznał fakt, iż Spółka niezwłocznie po wszczęciu postępowania zaniechała stosowania zarzucanych jej praktyk. Uwzględnienie tej okoliczności pozwala zatem na **obniżenie wyjściowego poziomu kwoty bazowej będącej podstawą wymierzenia kary o [...]**.

Przy kalkulowaniu kary wzięto także pod uwagę, jako okoliczność obciążającą, fakt iż naruszenie, którego dopuściła się Spółka objęło swym zasięgiem obszar całego kraju (okolicznością obciążającą jest ogólnopolski zasięg naruszenia wynikający ze specyfiki działalności wykonywanej przez przedsiębiorcę). Powyższa okoliczność uzasadnia **zwiększenie wysokości kary o [...]**.

Nadto Prezes Urzędu uznał, że wymierzoną Spółce karę pieniężną należy podwyższyć z uwagi na to, iż wobec Spółki były już prowadzone postępowania przed SOKiK, w wyniku których uznano pięć postanowień umownych, którymi posługiwała się Spółka w obrocie konsumenckim, za niedozwolone i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych pod numerami 1525-1528 oraz 1645. (wyrok SOKiK z dnia 30 maja 2008 r., Sygn. akt XVII AmC 203/07; wyrok SOKiK z dnia 26 listopada 2007 r., Sygn. akt XVII AmC 101/07). Co więcej, postanowienia wpisane do rejestru w wyniku tych postępowań są przez Spółkę nadal stosowane, przez co stały się przedmiotem tego postępowania (postanowienia z pkt I.4, I.5 i I.6 sentencji niniejszej decyzji). Oznacza to, że Spółka – pomimo przeprowadzonych przeciwko niej postępowań sądowych stwierdzających abuzywność postanowień jej wzorców umownych, w dalszym ciągu posługiwała się klauzulami wpisanymi do rejestru postanowień niedozwolonych. Biorąc pod uwagę te okoliczności Spółce należy przypisać winę umyślną za stwierdzone w pkt. I.4, I.5 i I.6 niniejszej decyzji stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Ta okoliczność uzasadnia **podwyższenie kary o [...]**.

Decydując o nałożeniu kary i jej wysokości wzięto pod uwagę wszystkie ww. okoliczności. Miarkując wysokość nałożonej kary, Prezes UOKiK uznał, iż przesłanki obciążające wpływają na **zwiększenie kwoty bazowej o [...]**, co oznacza jej wzrost o kwotę [...].

Wobec powyższego, za naruszenie stwierdzone w pkt I.4, I.5 i I.6 sentencji niniejszej decyzji sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu nałożył na przedsiębiorcę **karę pieniężną w wysokości 75.476,00 zł** (słownie: siedemdziesiąt pięć tysięcy czterysta siedemdziesiąt sześć złotych), co stanowi [...] przychodu osiągniętego w 2010 r. i [...] kary maksymalnej.

W świetle powyższych okoliczności, w opinii Prezesa UOKiK, uznać należy, że kary pieniężne nałożone na GTI Travel Poland Sp. z o.o. są adekwatne do stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Prezes Urzędu nakładając niniejszą decyzją ww. kary pieniężne za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wziął pod uwagę, że mają one: po pierwsze – charakter represyjny (nakładane są za naruszenie ustawowych zakazów), po drugie – prewencyjny (mają zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości i zniechęcać do naruszania prawa), zaś zagrożenie nimi, czyli potencjalna możliwość nałożenia kary przez Prezesa Urzędu – nadaje jej charakter dyscyplinujący (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2004 r., sygn. akt: III SK 31/04).

Zdaniem Prezesa UOKiK tak wymierzone kary spełnią zarówno rolę represyjną jako sankcję i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji

i konsumentów, jak i prewencyjną, zapobiegającą ponownemu ich naruszeniu. Zdaniem Prezesa Urzędu tak określona kara spełni zarówno rolę represyjną jako sankcja i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak i prewencyjną, zapobiegającą ponownemu ich naruszeniu. Nie bez znaczenia jest też jej walor wychowawczy, w tym wymiar ogólny, odstraszający dla innych przedsiębiorców prowadzących działalność organizatora turystyki przed stosowaniem w przyszłości tego typu praktyk w obrocie z konsumentami.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie II sentencji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nr:

NBP O/O Warszawa 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Przy dokonywaniu wpłaty na powyższe konto należy dopisać numer decyzji Prezesa UOKiK stanowiącej podstawę jej dokonania.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 479²⁸ § 2 k.p.c., od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury w Warszawie.

Dyrektor
Delegatury UOKiK
w Warszawie
/podpis/

Otrzymuje:

[...]